

[Chr. J. Hansen.]

en lov, der giver mulighed for større afgrøde og for flere penge, men samtidig en lov, der giver mulighed for beskæftigelse og fortjeneste til arbejderne, mulighed for at beskæftige en del af de ledige arbejdsmænd, særlig på landet.

Hvilke arbejder kan komme ind under loven? Det kan praktisk talt enhver form for grundforbedring, hvadenten det gælder ager, eng eller skov, og ved grundforbedring forstås afvanding, vanding, mergling, kalkning, inddigning og nykultivering af heder, moser og andre udyrkede arealer. At der også ifølge loven kan ydes tilskud til istandsættelse og udjævning af tørvegrave, grusgrave, lergrave o. lign., når disse arbejder er ensbetydende med en grundforbedring, og at der endvidere kan ydes støtte til anlæg og hovedistandsættelse af private veje, når arbejdet kan være af betydning for den landbrugsmæssige drift af ejendommen, viser, synes jeg, at der faktisk er lagt alt det ind under loven, som man med rimelighed kan forlange. Man kan næsten sige, at loven byder alle muligheder for at tage nye arbejder op, men også for, at arbejde, der er gennemført for en årrække siden og måske trænger til fornyelse, f. eks. gammel dræning, kan komme i betragtning.

Formen for støtten til de omtalte arbejder er ifølge loven lån eller tilskud, og lånene er afdragsfri i 3 år. Der er fastsat forskellige afdragsperioder; den korteste er afdragsperioden for lån til kalkning med pulveriseret kalk, idet den er på 7 år, medens afdragstiden for lån til de øvrige arbejder er 10 år. Jeg tror, de fleste vil finde denne forskel rimelig. For lån til regulering af offentlige vandløb kan afdragstiden dog forlænges til 20 år, men i sådanne tilfælde må amtsrådet påtage sig et vist tilsyn med vandløbet. For lånenes størrelse er der for den enkelte deltager fastsat et vist maksimum, nemlig 10 000 kr., dog i særlige tilfælde 12 000 kr. Det er ganske vist en betydelig forhøjelse i forhold til tidligere, men når man tager hele prisstigningen i betragtning — og det skal man selvfølgelig her som på alle andre områder og i alle andre tilfælde —, så tror jeg ikke, at forhøjelsen faktisk kan være mindre. At der også skal være en vis minimumsgrænse er ganske rimeligt, og når den er sat så lavt som til 300 kr., må enhver vist indrømme, at i betragtning af den administration, der er forbundet med ethvert lån, er der ingen grund til at gå længere ned. Når det derimod drejer sig om lån til arbejder, der udføres af flere lodsejere i forening, altså større

arbejder, kan der ydes betydelige lån. Det kan være til fælles kultivering af heder, moser og andre udyrkede arealer, som ejes af flere i fællesskab, og som man ønsker i fællesskab at opdyrke. Når det drejer sig om afvanding, vanding, mergling og kalkning, der ligeledes udføres af flere lodsejere i forening, kan der ydes betydelig højere lån, dog ikke uden finansudvalgets samtykke over 50 000 kr. til de enkelte arbejder.

For samtlige lån gælder det, at de skal forrentes med 4½ pct., men samtidig gælder også for samtlige lån den bestemmelse, at de kun må ydes, når grundforbedringsudvalget skønner, at grundforbedringen vil medføre en værdiforøgelse, der væsentlig overstiger de med grundforbedringen forbundne udgifter. Det er selvfølgelig en bestemmelse, som man må finde rimelig.

I § 9 findes en bestemmelse, der siger, at enhver lånsøger skal forelægge for udvalget en udarbejdet plan og bekostnings- og rentabilitetsoverslag for grundforbedringsarbejdet, og at disse planer skal være udarbejdet af personer, som er autoriserede, eller som af landbrugsministeriet anerkendes som sagkyndige på det pågældende område. Det almindelige er vel nok, at det er Hedeselskabet, der udarbejder sådanne planer, men jeg forstår det således, at dette ikke er nødvendigt, og jeg tror, det er rigtigt. Der må også være andre, der kan udarbejde disse planer.

Hvad angår tilskuddene, kan de, for så vidt der til arbejdet antages arbejdere, der er arbejdsløse og anmeldt som ledige, ydes et tilskud på 50 pct. af den til arbejdet udbetalte arbejds løn. Det er altså ikke en betingelse, at det skal være arbejdere, som har gået arbejdsløse i længere tid, for at man kan komme i betragtning, når der skal ydes tilskud. Jeg synes, dette er ganske fornuftigt. Er der arbejder, der er klar til udførelse, lad dem så komme i gang så hurtigt som muligt og med så mange arbejdere som muligt. Selv en kort arbejdsløshedsperiode kan jo være hård nok for hjemmene. Men foruden til arbejds løn kan der også ydes tilskud til drænrør, til faskiner og i særlige tilfælde også til pakkingsmaterialer, men betingelsen er, at rørene skal opfylde de af ministeriet stillede krav, og priserne skal være godkendt af grundforbedringsudvalget. Det er kontrolforanstaltninger, som jeg synes man ikke med nogen ret kan indvende noget imod. Vel skal staten støtte og har interesse i at støtte, men staten er også interesseret i, at støtten ydes under forsvarlige former

På samme måde som for lånene er der